

R O M Â N I A

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VII-A PENTRU CAUZE PRIVIND CONFLICTE DE MUNCĂ ȘI ASIGURĂRI
SOCIALE

Dosar nr. (...) (Număr în format vechi (...))

ÎNCHEIERE

Ședința publică de la 19 Iunie 2020

Completul compus din:

PREȘEDINTE (...)

Judecător (...)

Grefier (...)

Pe rol, soluționarea apelului declarat de apelanta CASA DE PENSII (...) împotriva sentinței civile nr. (...), pronunțată de Tribunalul (...), în dosarul nr.(...), în contradictoriu cu intimatul (...), având ca obiect – actualizare pensie.

La apelul nominal făcut în ședința publică, a răspuns intimatul, prin avocat (...), lipsă fiind apelanta.

Procedura de citare a părților este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință care învederează Curții obiectul cauzei, stadiul procesual, precum și modalitatea îndeplinirii procedurii de citare, după care,

Curtea constată că apelanta nu a formulat concluzii cu privire o eventuală sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție pusă în discuție de către instanța la termenul de judecată din data 17.01.2020 și acordă cuvântul apelantului asupra necesității sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Apărătorul intimatului apreciază că nu se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, arătând că există o practică în domeniu a Curții de Apel București cu privire la actualizarea pensiilor cu coeficientul de inflație. Consideră că dispozițiile legale sunt destul de clare și aplicabile, pe înțelesul tuturor.

Curtea rămâne în pronunțare asupra necesității sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție.

C U R T E A,

Asupra sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție potrivit art.519 Cod procedură civilă, constată următoarele:

Prin sentința civilă nr. (...), pronunțată în dosarul nr. (...), Tribunalul (...) a admis acțiunea formulată de reclamantul Lupu Adrian în contradictoriu cu pârâta Casa de Pensii (...), pe care a obligat-o să emită o decizie de actualizare a pensiei de serviciu în baza art. 42 ind. 5 din OUG 59/2017, începând cu 01.01.2018 cu rata medie anuală a inflației aferente anului 2017 și începând cu 01.01.2019, cu rata medie anuală a inflației aferente anului 2018.

În considerente a reținut că reclamantul (...) beneficiază, începând cu data de 1.06.2015, de pensie de serviciu în baza legii nr 223/2007 privind Statutul personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă din România.

La nivelul anului 2017, dispozițiile art. 42 indice 5 din Legea 223/2007 aveau următoarea formă: "Pensia de serviciu se actualizează, din oficiu, în fiecare an, odată cu

modificarea valorii punctului de pensie, cu procentul corespunzător ratei inflației utilizat la stabilirea valorii punctului de pensie, conform prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare.”

În ceea ce privește situația pentru anul 2018 anul începând cu care se solicită actualizarea pensiei de serviciu de către reclamant, instanța a reținut că dispozițiile art. 42⁵ din legea 223/2007 au fost modificate începând cu 7.08.2017, când au intrat în vigoare prevederile Ordonanței de urgență nr. 59/2017 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu.

În actuala reglementare, dispozițiile art. 42⁵ din legea 223/2007 au următoarea formă: ”Pensia de serviciu se actualizează, din oficiu, în fiecare an, cu rata medie anuală a inflației, indicator definitiv, cunoscut la data de 1 ianuarie a fiecărui an în care se face actualizarea și comunicat de Institutul Național de Statistică. Dacă în urma actualizării rezultă o pensie mai mică, se păstrează pensia aflată în plată.”

Instanța a constatat că la data de 1.01.2018 parata trebuia să actualizeze pensia de serviciu a reclamantului în baza noilor dispoziții sus-menționate, cu rata medie anuală a inflației, indicator definitiv cunoscut la data de 1 ianuarie, fapt ce însă, în mod nejustificat nu s-a întâmplat.

Pentru aceleași argumente, a statuat că se impune actualizarea pensiei de serviciu a reclamantului în baza art. 42⁵ din OUG 59/2017 începând cu 01.01.2019 cu rata medie anuală a inflației aferenta anului 2018.

Împotriva acestei hotărâri a declarat apel pârâta CASA DE PENSII (...).

În problema care interesează prezenta sesizare, a arătat că pensia de serviciu se actualizează potrivit prevederilor art. 42 ind.5 din OG nr. 59/2017, cu rata medie anuală a inflației, indicator definitiv, cunoscut la data de 1 ianuarie a fiecărui an în care se face actualizarea și comunicat de Institutul Național de Statistică, iar nu cu procentul prevăzut de art.14 din OG 57/2015, art. 12 din OG nr. 99/2016, art. 2 O.U.G. 2/2017, art. 1 din OUG nr. 82/2017.

De asemenea, că la nivelul anului 2016 rata medie anuală a inflației comunicată de I.N.S. este - 1,5% (negativ), motiv pentru care actualizarea pensiilor de serviciu încasate în cursul anului 2017 nu se realizează, că la nivelul anului 2018 pensiile încasate nu au fost actualizate și că nu există diferențe de drepturi bănești ce se impun a fi achitate.

La termenul de judecată din 17.01.2020, din oficiu, Curtea de Apel București a pus în discuție admisibilitatea și necesitatea sesizării instanței supreme cu pronunțarea unei hotărâri care să dea rezolvare de principiu următoarei chestiuni de drept : *interpretarea dispozițiilor art. 42 ind. 5 din Legea nr. 223/2007 privind Statutul personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă din România, în sensul de a se stabili înțelesul sintagmei „ rata medie anuală a inflației, indicator definitiv, cunoscut la data de 1 ianuarie a fiecărui an în care se face actualizarea și comunicat de Institutul Național de Statistică”, respectiv, dacă aceasta este indicatorul corespunzător anului anterior celui în care se face actualizarea sau este vorba despre ultimul indicator cunoscut la data de 1 ianuarie a anului în care se face actualizarea, în baza comunicării Institutului Național de Statistică.*

În conformitate cu prevederile art.520 (1) Cod procedură civilă, **punctele de vedere ale părților** atât cât privește interpretarea art.42⁵ din Legea nr.223/2007, cât și asupra admisibilității și oportunității sesizării, au fost exprimate atât prin cererile de chemare în judecată și declarare a căii de atac, apărările formulate în proces, dar și la termenul din 19.06.2020, la care intimatul-reclamant a contestat admisibilitatea formulării întrebării, față de practica în domeniu a Curții de Apel București și dispozițiile legale, ”destul de clare și aplicabile, pe înțelesul tuturor.”

Curtea constată însă îndeplinite **cerințele de admisibilitate a sesizării**, conform art.519 din Noul Cod de procedură civilă, anume :

- cauza se află pe rolul unui complet al Curții de Apel București care judecă în ultimă instanță;

- de interpretarea acestui text de lege depinde soluția procesului, actualizarea pensiei de serviciu a reclamantului după criteriul său, conferind înseși obiectul și cauza speței;

- problema de drept este recent ivită pe rolul instanțelor, nefăcând obiectul dezlegării printr-o altă hotărâre obligatorie a Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici al unui recurs în interesul legii în curs de soluționare;

- sesizarea instanței supreme se impune în scopul creării premiselor unei jurisprudențe unitare în materie, în condițiile soluțiilor divergente ale instanțelor și dat fiind că la ședința de practică neunitară desfășurată la Curtea de Apel București-secția a VII-a pentru Cauze privind Conflicte de Muncă și Asigurări Sociale în luna noiembrie 2019, nu s-a ajuns la un acord sau, cel puțin, la conturarea unei opinii majoritare în privința acestei probleme.

Se menționează drept **jurisprudență relevantă la nivelul secției**, decizia nr.4648/21.10.2019 pronunțată în dosarul nr.1093/3/2019, decizia nr.4387/10.10.2019 pronunțată în dosarul nr.4133/3/2019, decizia nr.5224/15.11.2019 pronunțată în dosarul nr.6608/3/2019 și decizia nr.1262/05.06.2020 pronunțată în dosarul nr.22160/3/2019.

În primul caz, cât privește interpretarea art.42⁵ din Legea nr.223/2007 în forma în vigoare începând cu data de 07.08.2017, aplicabilă și speței de față, s-a apreciat că *"rațiunea pentru care legiuitorul a făcut trimitere la data de 1 ianuarie a fiecărui an în care se face actualizarea, este aceea de a arăta faptul că indicele de inflație în raport de care se face actualizarea pensiei de serviciu este cel aferent anului anterior celui în care urmează a se face actualizarea. O astfel de concluzie rezultă, în principal, din faptul că numai utilizând acest indice de inflație, care este cel mai apropiat de data la care se face actualizarea, se ajunge la atingerea scopului pentru care a fost edictată dispoziția legală redată mai sus, respectiv acela de a acoperi devalorizarea monedei naționale determinată de procesul de inflație și a aduce astfel, pensia, la puterea de cumpărare din momentul în care se face actualizarea. Faptul că la data de 1 ianuarie din anul în care se face actualizarea nu se află publicat pe pagina de internet a Institutului Național de Statistică indicele de inflație din anul anterior nu atrage concluzia că se utilizează indicele de inflație aferent anului care-l precedă pe cel anterior (cum ar fi anul 2017 față de anul 2019, numai pentru simplul fapt că acest indice este cel aflat pe pagina de internet a instituției menționate, la data de 1 ianuarie, anterior referită. În acest sens, sintagma "cunoscut" din cuprinsul art.42⁵ din Legea nr.223/2007 nu reprezintă momentul la care se publică pe pagina de internet a Institutului situația în care prin simpla manifestare de voință a acestei instituții să se poată influența cuantumul pensiilor de serviciu prevăzute de Legea nr.223/2007, lucru care este evident că nu poate fi permis."*

Celelalte hotărâri au statuat, în esență, că *"interpretarea textului art.42⁵ din Legea nr.223/2007 privind Statutul personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă nu poate fi decât una literală, sensul normei juridice rezultând în mod expres din termenii folosiți de legiuitor pentru stabilirea momentului în care se face actualizarea și a procedurii ce trebuie urmată de intimată. Astfel, INS a comunicat rata medie anuală a inflației pe anul 2017 la data de 12.01.2018, prin comunicatul de presă nr.17 din aceeași dată, așa încât la data de 01.01.2018, singurul indicator definitiv comunicat de Institutul Național de Statistică, era rata anuală a inflației pentru anul 2016, care a fost negativă".* În această opinie, s-a conchis că *"interpretarea reclamantului privind modalitatea în care intimata poate să ia cunoștință de indicatorul definitiv al ratei medii anuale a inflației sau data la care poate să realizeze actualizarea excede textului legal, fiind o adăugare nepermisă la lege".* "Prin urmare, când vorbește despre indicator definitiv "cunoscut" la data de 1 ianuarie a fiecărui an în care se face actualizarea, legea are în vedere sensul propriu al acestui termen, de fapt ajuns la cunoștința celui obligat, în forma prevăzută de lege, în speță,

din partea Institutului Național de Statistică, iar nu despre o simplă posibilitate a determinării și luării în cunoștință, pe baza criteriilor relevante, care ar putea fi cunoscute la data de 1 ianuarie a fiecărui an. De aceea, rata inflației cu care se face actualizarea într-un an nu este aferentă nici măcar anului anterior, ci anului dinaintea acestuia, ca fiind ultima efectiv cunoscută și comunicată la data de 1 ianuarie a respectivului an."

În mod izolat, în practica Tribunalului București s-a identificat o hotărâre care, obligând casa de pensii la actualizarea pensiei pentru anii 2017, 2018, cu începere din 01.01.2017, poate fi interpretată a conține implicit ideea că rata inflației cu care se face actualizarea într-un an este aferentă chiar anului respectiv (sentința civilă nr.3172/31.05.2019 pronunțată în dosarul nr.6608/3/2019).

În problematica ce face obiectul prezentei sesizări nu există **jurisprudență constituțională**.

Punctul de vedere al instanței se exprimă în sensul celei de-a doua opinii a jurisprudenței secției.

Dispozițiile supuse interpretării, ale art. 42⁵ din Legea 223/2007 privind Statutul personalului aeronautic civil navigator profesionist din aviația civilă din România, au următorul conținut: "*Pensia de serviciu se actualizează, din oficiu, în fiecare an, cu rata medie anuală a inflației, indicator definitiv, cunoscut la data de 1 ianuarie a fiecărui an în care se face actualizarea și comunicat de Institutul Național de Statistică.*"

Problema care face obiectul practicii divergente privește înțelesul sintagmei de "*indicator definitiv, cunoscut la data de 1 ianuarie a fiecărui an în care se face actualizarea și comunicat de Institutul Național de Statistică*".

Apreciem că acesta nu este reprezentat de rata inflației aferentă anului anterior celui în care se face actualizarea, ci de rata "cunoscută" la data de 1 ianuarie a acestui an, ca urmare a "comunicării" efectuate de Institutul Național de Statistică.

Cele două condiții, ale "cunoașterii" și "comunicării" sunt reglementate cumulativ în identificarea criteriului de actualizare a pensiei. Or, Institutul Național de Statistică nu comunică cel târziu la data de 1 ianuarie a fiecărui an, rata medie a inflației pe anul precedent (e.g., comunicările în intervalul 2018-2020 s-au făcut la datele de 12.01.2018, 14.01.2019 și 14.01.2020), astfel că la data menționată, este cunoscută, ca ultim indicator definitiv, rata medie a inflației comunicată în anul precedent, dar care este corespunzătoare anului anterior celui în care se face comunicarea. Raportându-ne la datele speței, în cursul anilor 2018, respectiv 2019, reperele legale sunt date de indicatorii definitivi corespunzători ratei medii a inflației aferente anilor 2016 (negativă, comunicată în cursul anului 2017 și cunoscută la 01.01.2018), respectiv 2017 (comunicată în cursul anului 2018 și cunoscută la 01.01.2019).

Din acest punct de vedere, cu semnificația sus menționată, de *indicator definitiv cunoscut la data de 1 ianuarie a respectivului an și comunicat de Institutul Național de Statistică*, nu se pot reține pentru anii 2018 și 2019, ratele medii ale inflației aferente anilor precedenți, ci ratele "cunoscute" la data de 1 ianuarie a anului în care se face actualizarea.

Prin urmare, când vorbește despre *indicator definitiv "cunoscut" la data de 1 ianuarie a fiecărui an în care se face actualizarea*, legea are în vedere sensul propriu, literal, al termenului "cunoscut", de fapt ajuns la cunoștința celui obligat, în forma prevăzută de lege, în speță, prin *comunicarea din partea Institutului Național de Statistică*, iar nu simplul caracter determinabil, cognoscibil, al ratei inflației din anul precedent. Eventuala rațiune a legii, de a păstra puterea de cumpărare a pensiei la un moment cât mai apropiat de fenomenul inflaționist pe care urmărește să-l compenseze, nu poate fi valorificată în dauna termenilor expresi, susceptibili de interpretare literală, edictați cu scopul de a furniza criterii clare, predictibile, atât pentru beneficiarul dreptului, cât mai ales pentru titularul obligației de a face actualizarea, care ar putea să nu dispună în mod obiectiv de datele necesare, deși ținut la însuși rezultatul legal scontat, cu începere din data de 1 a fiecărui an. Dacă ar fi vrut ca rata inflației cu care se

face actualizarea pensiei într-un an să fie corespunzătoare anului precedent, legiuitorul n-ar fi avut nicio opreliște s-o spună explicit, în caz contrar, nu putem presupune că prin termenul „cunoscut” a înțeles indicatorul definitiv care este cert, putând fi tot astfel, din punct de vedere statistic, cunoscut, deși încă nu este, nefiind încă comunicat de autoritatea investită cu această prerogativă.

Conchidem, aşadar, că interpretarea acestui text nu implică raportarea la criteriile relevante, care ”ar putea fi cunoscute la data de 1 ianuarie a fiecărui an”, astfel că rata medie anuală a inflației cu care se face actualizarea într-un an nu este aferentă anului anterior, ci anului dinaintea acestuia, ca fiind ultima efectiv **cunoscută și comunicată** la data de 1 ianuarie a respectivului an. Rata medie a inflației aferentă anului anterior va fi făcută cunoscută în forma prevăzută de lege (comunicat din partea INS), după data de 1 ianuarie a anului în curs și ea va da criteriul de actualizare a pensiei de serviciu pentru anul următor, pentru că este ultima cunoscută la data de 1 ianuarie a acestuia.

În considerarea celor expuse, reținând atât admisibilitatea, cât și oportunitatea dezlegării problemei de drept enunțate, în temeiul art.519 și 520 alin.(1) din Codul de procedură civilă, Curtea de Apel București – secția a VII-a va solicita Înaltei Curți să pronunțe o hotărâre prin care să-i dea soluționare de principiu.

În temeiul art.520 alin. (2), va dispune suspendarea judecării până la pronunțarea hotărârii prealabile.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE:**

În temeiul art. 519 și art. 520 din Codul de procedură civilă:

Sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prin care să dea o rezolvare de principiu următoarei probleme de drept:

Interpretarea dispozițiilor art. 42 ind. 5 din Legea nr. 223/2007 privind Statutul personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă din România

În sensul de a se stabili înțelesul sintagmei „rata medie anuală a inflației, indicator definitiv, cunoscut la data de 1 ianuarie a fiecărui an în care se face actualizarea și comunicat de Institutul Național de Statistică”, respectiv, dacă aceasta este indicatorul corespunzător anului anterior celui în care se face actualizarea sau este vorba despre ultimul indicator cunoscut la data de 1 ianuarie a anului în care se face actualizarea, în baza comunicării Institutului Național de Statistică.

În baza art.520 alin. (2) din Codul de procedură civilă suspendă judecarea apelului declarat de apelanta CASA DE PENSII (...), cu sediul în (...), împotriva sentinței civile nr.(...), pronunțată de Tribunalul (...), în dosarul nr.(...), în contradictoriu cu intimatul (...), CNP (...), cu domiciliul ales în (...), până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea acestei chestiuni de drept.

Fără cale de atac.

Pronunțată prin punerea soluției la dispoziția părților prin mijlocirea grefei astăzi, 19.06.2020.

PREȘEDINTE
(...)

JUDECĂTOR
(...)

GREFIER
(...)